

Motion till riksdagen 2007/08:U28

av **Bodil Ceballos m.fl. (mp)**
med anledning av skr. 2007/08:89

Sveriges politik för global utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om mänskliga rättigheter och rätten till mat.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om migration.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om korruption.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hållbar skuldbörda.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en rättvis och hållbar handelspolitik.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utvecklingsländernas tillgång till ren energi.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svensk vapenexport.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om konfliktförebyggande åtgärder.

Övergripande kommentarer

Den 18 mars överlämnade regeringen skrivelsen Sveriges politik för global utveckling (2007/08:89). Miljöpartiet välkomnar skrivelsen och välkomnar också att den av riksdagen antagna politiken för global utveckling från 2003 ligger fast också under den nya regeringen.

Miljöpartiet stöder i grunden Politiken för global utveckling och delar uppfattningen att alla politikområden, inte bara biståndet, måste inkluderas för att Sverige på ett trovärdigt sätt ska kunna prata om en rättvis och hållbar utveckling i världen.

Fel! Okänt namn på

De mänskliga rättigheterna innefattar såväl politiska och medborgerliga som ekonomiska, kulturella och sociala rättigheter. Det är anmärkningsvärt och alarmerande att den svenska regeringen i allt högre grad utesluter de ekonomiska, kulturella och sociala rättigheterna när man talar om mänskliga rättigheter. Redan på Världskonferensen om mänskliga rättigheter i Wien 1993, fastslogs att alla mänskliga rättigheter är universella, odelbara och ömsesidigt beroende.

Under skrivelsens rubrik om "förtryck" nämns i princip bara förtryck av politiska rättigheter medan de ekonomiska rättigheterna reducerats till en fråga om ekonomiskt utanförskap, som om en ökad ekonomisk integration skulle räcka för att åstadkomma social utveckling i utvecklingsländerna. De olika rättigheterna har samma status, men det återspeglas inte i regeringens föreslagna prioriteringar, tvärtom.

Vår syn är att en jämn fördelning av jordens resurser är ett mål i sig. Stora ekonomiska klyftor skapar frustration och social oro och går emot universella principer om människors lika värde. Miljöpartiets tolkning av "hållbar och rättvis utveckling i världen" innefattar därmed att politiken leder till global utjämning av resurser.

Såväl PGU som Parisagendan understryker ägarskapet som en central princip. Ska en utveckling bli stabil och långsiktigt hållbar måste den baseras på varje lands egna unika förutsättningar och styras av de egna medborgarnas vilja om hur utvecklingen ska formos. Hur vi i Sverige formade vår utveckling kan tjäna som inspirationskälla, men varje försök att hitta en modell som fungerar överallt är dömd att misslyckas.

Regeringen skriver (s. 6 stycke 3 rad 1): "En rättvis global utveckling innebär respekt för mänskliga rättigheter och demokrati och uppnås genom tillväxt ..."

En diskussion om hållbar och rättvis utveckling för alla på jorden är inte meningsfull utan att begreppet tillväxt inkluderas. Men att tillväxt automatiskt leder till ökad respekt för mänskliga rättigheter och demokrati kan knappast beläggas. En extremt snabb tillväxt sker just nu i världens största diktatur, Kina.

Ekonomisk tillväxt är nödvändig för att fattiga länder ska kunna lyfta sig ur sin fattigdom. Samtidigt vet vi att jordens resurser är begränsade. En global tillväxt grundad på samma industriella bas som den som gjort västvärlden rik, kommer att förgöra jordens ekologiska resurser och därmed dra undan mattan för en hållbar utveckling. Därför räcker det inte att, som regeringen, tala om ett ekonomiskt utanförskap där lösningen är ökad tillväxt i utvecklingsländerna och ökad integrering i världsekonomin. Vi måste för det första se till att tillväxten sker på ett hållbart sätt och för det andra åstadkomma en jämnare fördelning av jordens resurser.

Nära sammankopplad till denna fråga är frågan om makt. Regeringen tycks anse att ett ökat ekonomiskt deltagande är det enda som behövs för att skapa utveckling i utvecklingsländerna och blundar för det faktum att den ojämna fördelningen av resurser i sig innebär såväl ett grundläggande utvecklingshinder som en global orättvisa. Regeringen väljer således att systematiskt ignorera frågor där vårt agerande utgör ett problem för utvecklingen i världen. Det

handlar om frågor som vapenexport, ohållbara skulder eller orättvisa handelsregler. Det är just inom dessa områden som intressekonflikter skulle behöva lyftas fram och diskuteras.

Miljöpartiet beklagar att regeringen tagit bort ett antal centrala politikområden när man formulerade de nya utmaningarna i årets skrivelse. Att reducera antalet målområden behöver i sig inte vara negativt, men resultatet av årets skrivelse är dessvärre att vissa områden givits alltför stort utrymme medan andra områden, som ESKrättigheter, skuldållbarhet eller vapenexport, helt ignoreras.

Miljöpartiet ser en risk i att PGU med den nya regeringen reduceras till ett dokument i raden av policyer och principer. Om PGU ska fylla någon funktion räcker det inte att ta dess principer i beaktande, vi måste också låta principerna om rättvisa och hållbarhet styra politiken. Bara då blir det politik för global utveckling och inte bara ett dokument för global utveckling.

Mänskliga rättigheter

Demokrati och mänskliga rättigheter utgör en av regeringens tre tematiska prioriteringar. Det är bra. Dessvärre avser regeringen bara hälften av de mänskliga rättigheterna, de medborgerliga och politiska – inte de ekonomiska, kulturella och sociala.

Den fattiga människans perspektiv sätter individen i fokus genom att utgå från hennes verklighet, erfarenheter och prioriteringar, skriver regeringen och fortsätter: "För att Sveriges bidrag till global utveckling och kampen mot fattigdom ska bli effektiv måste vi öka vår förmåga att sätta oss in i den fattiga individens verklighet." Därför är det anmärkningsvärt och mycket beklagligt att regeringen nedprioriterar de ekonomiska och sociala mänskliga rättigheterna och bl.a. helt utelämnar rätten till mat.

Redan på Världskonferensen om mänskliga rättigheter i Wien 1993 fastslogs att alla mänskliga rättigheter är universella, odelbara och ömsesidigt beroende. Trots detta prioriterar den svenska regeringen bara de medborgerliga och politiska rättigheterna.

Rätten till mat är en av de mest grundläggande mänskliga rättigheterna men trots detta är grav undernäring och svält död ett "normaltillstånd" för miljontals barn. Regeringen verkar vara helt blind för det första steget i den mänskliga behovstrappan.

Mer än 6 miljoner barn dör varje år av hungerrelaterade sjukdomar före sin femte födelsedag, och det finns nu 854 miljoner undernärda människor totalt i världen, konstaterade FN i resolutionen Rätten till mat som antogs i november 2007. De konstaterade också att antalet undernärda människor har ökat de senaste åren. Man påminner om vikten av New York-deklarationen Action Against Hunger and Poverty och konstaterar att löftet från FAO:s toppmöte World Food Summit 1996 om att halvera antalet svältande på 20 år inte kommer att hållas. Man uppmanar kraftfullt staterna att prioritera Rätten till

Fel! Okänt namn på

mat i sina utvecklingsstrategier¹. Ett större utanförskap än att vara berövad rätten till mat är svårt att föreställa sig.

Migration

Miljöpartiet välkomnar de inledande skrivningarna i avsnittet om migrationsströmmar. Vi delar den övergripande synen på migration som en positiv företeelse som bidrar till utveckling både i mottagarland och hemland. Vi har däremot olika syn i detaljfrågor.

Positivt i PGU-skrivelsen är att den betonar vikten av ett samstämmigt agerande mellan olika politikområden och aktörer för att kunna maximera de positiva effekterna av migrationen och minimera de negativa. Det talas om förebyggande arbete och krishantering för att motverka ofrivillig migration. Regeringen tar också i skrivelsen upp att klimatpåverkan och negativ miljöpåverkan kan driva människor på flykt och att man också ur det perspektivet måste arbeta förebyggande. Det är bra att skrivelsen på flera ställen betonar enskilda migranters och diasporans betydelse för utvecklingen i hemländerna, inte bara via remitteringar utan också den betydelse de har som naturlig länk till sina hemländer för näringsliv och handel.

Det som är mindre positivt är att det samstämmiga agerandet som innefattar utrikes-, utvecklings-, säkerhets-, försvars-, näringslivs- och handelspolitiken utesluter vår nationella migrationspolitik. På sidan 96 i skrivelsen står det tydligt och klart att Sveriges nationella politik för migration respektive vår utvecklingspolitik inte i alla delar och sammanhang har gemensamma intressen. Grunden sägs vara att identifiera områden där utvecklingseffekterna av migrationen kan förstärkas genom samstämmighet mellan relevanta delar av migrations- och utvecklingspolitiken. Vilka dessa relevanta delar anses vara är inte vidare specificerade.

Den som läser mellan raderna inser att det är den överordnade principen om den reglerade invandringen som inte är kompatibel med en samsyn på detta område med övriga politikområden, vilket är mycket tragiskt, i synnerhet för alla de människor som dagligen drabbas av denna princip som nu blivit obsolet, då vi samtidigt säger att vi välkomnar migration och att människor kommer till Sverige.

Regeringen aviserar dock att den kommer att utarbeta en svensk politik som främjar synergieffekter mellan migration och utveckling. Vi hoppas att den aviserade politiken även tar hänsyn till de migranter som redan befinner sig här i landet.

Möjligheten till legal migration till Sverige kommer att förbättras när den nya lagen om arbetskraftsinvandring träder i kraft. I skrivelsen tas problematiken med kompetensflykt upp och regeringen menar att det i huvudsak är utvecklingsländernas regeringar som ska motverka denna och också att tillva-

¹ Resolution on The Right to Food Document A/C.3/62/L.53.

rata återvändandes kunskaper. Vi menar att dessa länder då måste ha både verktyg och ekonomi för att klara det. Där kan utvecklingssamarbetet spela en stor roll. Vi motsätter oss tendenserna i EU-samarbetet att enbart låta högutbildade arbetskraftsinvandrar (blue card). Den lagliga migrationen ska omfatta alla – inte bara en liten klick. Det bör regeringen driva i EU-samarbetet.

Miljöpartiet motsätter sig en harmoniserad migrationspolitik eftersom många länder har en så diametralt annorlunda uppfattning än den svenska. Vi vill inte tvingas sänka vår ambitionsnivå i ett kompromissande med övriga länder. Ett nytt begrepp är t.ex. cirkulär migration. Detta tolkas på olika sätt i olika europeiska länder. Den svenska tolkningen som regeringen driver i EU-sammanhang är inte osympatisk, dock är det så att så många andra driver en annan linje att det Europeiska gröna partiet lutar åt att inte stödja förslagen om cirkulär migration. För Miljöpartiet är det svårt att ställa sig bakom en ”europeisk” sämre tolkning av begreppet.

Vi stöder naturligtvis frivilligt återvändande men är emot det påtvingade, i synnerhet då återvändande ska ske till länder i krig eller där allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna begås. Återvändandestödet kan i vissa länder innebära en möjlighet att starta på nytt men om det enbart handlar om en återvändandepeng man får när man återvänder till ett land där det finns få eller inga möjligheter att försörja sig, kan detta aldrig vara en lösning. Regeringen bör ta ett större ansvar än så för de människor som utvisas under sådana omständigheter. Sverige bör införa ett uppföljningsansvar i syfte att garantera ett säkert återvändande.

Korruption

I såväl avsnittet Organiserad brottslighet som Svensk handel och investeringar i utvecklingsländer återkommer korruptionsbekämpning som en viktig del i politiken. Miljöpartiet stöder den här uppfattningen, men vi anser att regeringens skrivelse alltför ensidigt ser korruption som ett problem för utvecklingsländer enbart. Försäljningen av JAS Gripen har den senaste tiden varit kantad av olika former av korrupt agerande. För att korruption ska uppstå krävs två parter, en som ger mutan och en som tar emot. Mycket av den korruptionsproblematik vi i dag ser i u-länder har sin grund i affärsöverenskommelser där transnationella företag baserade i i-länder varit inblandade.

Det är lovvärt att regeringen avser att verka för att ”öka kunskapen om principerna i FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag”, men för att stoppa korruptionen vid källan krävs mer än så. Sverige följer OECD:s konvention mot bestickning av utländska offentliga företrädare, men anses brista bl.a. i fråga om företagsböter, utestängning av bestickare från offentliga upphandlingar och kontroll av korruptionstygda branscher som vapenindustrin. Kännbara sanktioner på hemmaplan för de företag vars företrädare gör sig skyldiga till bestickning är en tydlig och bra signal som åtgärderna för att öka kunskaperna bör kompletteras med.

Fel! Okänt namn på

Mycket av internationell organiserad brottslighet har penningtvätt via skatteparadis som förutsättning. Vi är ense med regeringen om brottslighetens negativa inverkan på fattiga länders utvecklingsarbete men skulle önska att regeringen också uppmärksammade skatteparadisens roll och i skrivelsen angav hur man tänker agera för att stänga skatteparadisen.

Hållbar skuldbörda

Den ohållbara skuldbörda som många fattiga länder bär på har under snart tre decennier utgjort ett av de största hindren för utveckling i världen. Regeringen påpekar mycket riktigt i skrivelsen att internationellt överenskomna initiativ för skuldavskrivningar skapat bättre förutsättningar för utveckling. Vi kan dock konstatera att de skuldavskrivningsinitiativ som ägt rum, inom ramen för HIPC-initiativet och MDRI-initiativet (G 8-ländernas initiativ från Gleneagles 2005 om att skriva av en stor del av skulderna till de mest skuldsatta länderna), på intet sätt löst problemen med den ohållbara skuldsituationen i världen.

För det första har många av de länder som hittills omfattats av initiativet fortfarande stora skulder till fordringsägare som inte inkluderades i överenskommelsen, för det andra ingår ett antal kraftigt skuldsatta länder som Ecuador eller Filippinerna inte i överenskommelsen och för det tredje har man misslyckats med att bygga upp ett system för hållbar utlåning i framtiden. Därmed riskerar ett flertal utvecklingsländer att åter hamna i den skuldfälla de just tagit sig ur. Regeringen skriver inte något om hur man avser att ta itu med dessa grundläggande utvecklingsproblem.

Regeringen bör i skrivelsen inkludera på vilket sätt man bör arbeta för mer långtgående skuldavskrivningar, som även beaktar skuldernas legitimitet. Man bör vidare tillkännage vilka åtgärder som ska vidtas för att skapa en mer hållbar skuldsituation, t.ex. genom att driva frågan inom internationella institutioner samt implementera kriterier för exportkreditgivning som säkerställer att krediter inte ges till svenska företag som utför projekt i diktaturstater eller till projekt som inte är miljömässigt eller socialt hållbara.

En av det ekonomiska utanförskapets allvarligaste konsekvenser, nära sammanlänkad med frågan om fattiga länders ohållbara skuldsituation, är den brist på makt som många utvecklingsländer lider av. Då många utvecklingsländer alltjämt är beroende av stöd i form av lån, bistånd eller skuldavskrivningar från den rika delen av världen tvingas man också följa de krav som sätts upp av institutioner som Världsbanken och Internationella valutafonden, och som många givarländer använder sig av som kriterium för att betala ut stöd. De krav som Världsbanken och Internationella valutafonden ställer inkluderar långtgående reformer av utvecklingsländers ekonomiska politik och kan innehålla krav på privatiseringar eller ange hur hög nivå av statsbudgeten som får användas till exempelvis löner inom offentlig sektor. Därigenom urholkas det demokratiska ägarskapet över politiken, som slås fast i Politiken för global utveckling från 2003 såväl som i Parisagendan.

Både mottagar- och givarländer har ett gemensamt ansvar att sätta fattigdomsbekämpning, demokrati, mänskliga rättigheter, miljöhänsyn och korrupsionsbekämpning i centrum för politiken. Men för att kunna uppnå verklig demokrati krävs att politiska strategier för fattigdomsbekämpning förankras i parlament efter debatt i media och inom det civila samhället.

Miljöpartiet anser därför att regeringen, i implementeringen av Politiken för global utveckling, ska understryka vikten av utvecklingsländernas demokratiska ägarskap över politiken samt att ekonomiska policyvillkor som kör över demokratiska processer i utvecklingsländerna måste upphöra. När regeringen ska ta fram verksamhetsspecifika och uppföljningsbara mål och resultatindikatorer för målområde 2.2 om ekonomiskt utanförskap (s. 53 i skrivelsen) är det av central betydelse att man beaktar utvecklingsländernas demokratiska ägarskap över politiken.

En rättvis och hållbar handelspolitik

Miljöpartiet ser den internationella handeln som en central fråga inom Politiken för global utveckling. En öppen och rättvis handel är en förutsättning för utvecklingen i världen, men mer handel betyder inte automatiskt bättre handel eller större utvecklingspotential. Det är centralt att handeln sker på ett rättvist och hållbart sätt där PGU:s principer om att de fattigas perspektiv ska styra verkligen får genomslag.

I internationella handelsförhandlingar driver Sverige på för att de fattiga länderna ska få ökat marknadstillträde till den rika världen. Sverige driver även att EU:s subventioner som snedvrider konkurrensen med utvecklingsländerna ska minska. I båda dessa frågor driver Sverige en positiv linje.

Handelspolitikens påverkan på de fattigas situation är dock mycket bredare än så. Förutom intresse av marknadstillträde till OECD-länderna har utvecklingsländer också behov av att i olika grad och under vissa tider skydda särskilda sektorer såsom jordbruks- och matproduktion och industri- och tjänsteproduktion under uppbyggnadsfasen. Den här typen av åtgärder har nästan alla industrialiserade länder tillämpat, selektivt och under vissa tidsperioder, under ett uppbyggnadsskede. För de fattigaste länderna t.ex. i Afrika har ibland dessa defensiva intressen varit de viktigaste när de själva definierat sin agenda, minst lika viktigt som frågan om ökat marknadstillträde.

Regeringens resultatskrivelse och planering för det kommande PGU-arbetet handlar dock i princip enbart om ökat marknadstillträde. Miljöpartiet anser att en rättvis handelspolitik innebär att vi i den rika världen är lyhörda för fattiga länders behov av politiskt manöverutrymme i en uppbyggnadsfas av deras ekonomier. Därför bör Sverige exempelvis inte driva krav på att nya områden ska inkluderas i handelsavtal samt stödja fattiga länders krav på olika skyddsmekanismer för import av jordbruksprodukter.

I inledningstexten till kapitlet om ”ekonomiskt utanförskap” ges den indirekta definitionen av detta begrepp genom att det står att ”utanförskapet” bryts genom bl.a. ”ökat tillträde till den internationella marknaden”. Denna

Fel! Okänt namn på

analys är bristfällig mot bakgrund av att handeln redan i dag utgör en lika stor eller större del av de fattiga ländernas BNP som av de rikas. Många fattiga länder har dessutom redan ganska bra tillträde till de rika ländernas marknad. Initiativ av typen ”Everything But Arms” innebär exempelvis att nästan alla produkter från de minst utvecklade länderna redan har fritt marknadstillträde till EU. Bristfällig integrering på världsmarknaden är inte det stora problemet, utan de villkor som de internationella regelverken sätter för handeln.

När det gäller de konkreta målsättningarna har regeringen valt att bara lyfta fram *”Ökad export av jordbruksprodukter från utvecklingsländerna”*. Därmed undviker regeringen stora stridsfrågor inom de pågående handelsförhandlingarna inom exempelvis EPA (mellan EU och AVS-länderna), vilka relaterar just till de fattiga afrikanska ländernas möjlighet att kunna behålla ett politiskt handlingsutrymme för att t.ex. kunna bedriva en industrialiseringspolitik, något som också är mycket viktigt för att kunna diversifiera produktionen och utvecklas på lite längre sikt.

Andra frågor som regeringen väljer att inte ta upp i skrivelsen är exempelvis hur handeln med jordbruksvaror relaterar till livsmedelstrygghet samt vikten av att jordbruket som försörjningskälla inte undermineras, om FN:s millenniemål om att halvera fattigdomen i världen ska uppnås.

De sociala och ekologiska konsekvenserna av export av jordbruksprodukter från utvecklingsländer är ofta blandade och kan ha många negativa inslag. Detta bl.a. därför att produktionen av jordbruksvaror för export ofta är förknippad med vattenkrävande grödor och monokulturer som också tenderar att utarma den biologiska mångfalden (vilket regeringen säger sig vilja värna under målområde 2.4 om klimatförändringar och miljöpåverkan). Denna problematik står visserligen inte i motsats till att arbeta för ökat marknadstillträde. Men det är alltjämt viktigt att väga in dessa faktorer i olika verksamheter som ges till stöd för ökad export från utvecklingsländer.

Likaså är det viktigt att i ett stöd för ökad export av jordbruksprodukter också lägga in komponenter som stöder en möjlig vidareutveckling och diversifiering av produktionen i fattiga länder. Annars riskerar många utvecklingsländer att fastna i rollen som leverantör av råvaror.

I skrivelsen nämns, som ”exempel på att bidra till målet”, att Sverige ska ”verka för breda EPA-avtal”. ”Breda avtal” uttolkas vanligen som avtal omfattande investeringar, tjänster, offentlig upphandling etc. – exempel på kontroversiella frågor som många bedömare ifrågasätter och som många afrikanska regeringar har motsatt sig ska förhandlas. Dessa ”breda EPA-avtal” kan, tvärtom mot vad PGU stipulerar om att politiken ska utgå från de fattigas perspektiv och ett rättighetsperspektiv, komma att försvåra möjligheten att bedriva en framgångsrik utvecklingspolitik.

Miljöpartiet anser att Sveriges handelspolitik i sin helhet ska bidra till en rättvis och hållbar global utveckling och genomsyras av ett rättighetsperspektiv och de fattigas perspektiv. Detta innebär att vi ska respektera afrikanska länders rätt att bedriva en självständig utvecklingspolitik som formuleras genom demokratiska processer och inte pressa dem att acceptera ”breda EPA-avtal” som omfattar investeringsavtal eller avtal om offentlig upphandling.

Miljöpartiet anser vidare att regeringen, i en operationalisering av målet om att öka exporten av jordbruksprodukter från utvecklingsländer, bör säkerställa att verksamheten alltid ska syfta till att stödja produktion och export som är socialt och ekologiskt hållbar. Konsekvensanalyser måste alltid göras.

Under kapitlet Smittsamma sjukdomar och andra hälsohot skriver regeringen att den vill ”stödja användningen av Trips-avtalets flexibilitet inom EU, WTO och World Intellectual Property Organization (WIPO)”. Miljöpartiet välkomnar en sådan hållning och hoppas att den innebär att regeringen inte bara står bakom nuvarande skrivningar i TRIPS utan också vill förenkla flexibiliteten ytterligare, i linje med vad många enskilda organisationer kräver.

Utvecklingsländernas tillgång till ren energi

Den globala klimatförändringen utgör vår tids kanske största utmaning. Klimatförändringarna kommer att få avgörande konsekvenser för möjligheterna att bedriva en utvecklingspolitik i världen. Inom detta område ställs också frågan om global rättvisa på sin spets; trots att det är den rika världen som släpper ut mest växthusgaser är det den fattiga delen av världen som kommer att drabbas tidigast och värst. Politiken för global utveckling måste därför omfatta ett tydligt klimatperspektiv på samtliga frågor.

Ett antal stora biståndsgivare, inklusive Sverige, fortsätter dock att finansiera utvinning av fossila bränslen i utvecklingsländer. Inom Världsbanken, som ger lån till såväl stater som den privata sektorn, gick år 2007 hela 60 % av investeringarna i energisektorn till fossila bränslen². De förslag som lämnades i Världsbankens egen utredning Extractive Industries Review redan 2004 om en utfasning av allt stöd till fossilbränslen avvisades då av styrelsen, inklusive Sverige.

I november 2007 krävde Europaparlamentet i en resolution att ”offentligt stöd, via exportkreditinstitut och offentliga investeringsbanker, till fossila bränsleprojekt avbryts” (§ 29).

Enligt den nyligen antagna Svensk strategi för multilateralt utvecklings-samarbete ska regeringen inom internationella institutioner agera för ”verksamhetens överensstämmelse med svenska utvecklingsmål”. I samma strategi säger regeringen att den är beredd att ”hålla inne eller reducera bidrag” om multilaterala institutioner inte anstränger sig för att genomföra nödvändiga förändringar. Detta påtryckningsmedel har hittills inte utnyttjats. Tvärtom har Sverige accepterat Världsbankens fortsatta satsningar på fossila bränslen.

Miljöpartiet välkomnar regeringens initiativ om en internationell klimatkommission som ska titta på frågan om klimatanpassning och utveckling samt ta fram förslag på hur biståndet ska klimatsäkras. För att kommissionens

² Rapport från Världsbanken om energitullning 2007, sid xiv:
http://www.miga.org/documents/renewable_energy_12_4_07SCREEN.pdf

Fel! Okänt namn på

arbete ska bli meningsfullt krävs dock att man tittar särskilt på de multilaterala utvecklingsbankerna, eftersom en mycket stor del av stödet till energisektorn kanaliseras genom dessa. Miljöpartiet anser vidare att regeringen tillsammans med likasinnade länder aktivt bör driva frågan om en snabbare utfasning av stödet till fossilbränsle i Världsbanken. Man bör också driva på för en kraftig ökning av stödet till förnybara energikällor i utvecklingsländerna.

Svensk vapenexport

Även om de flesta våldsamma konflikter i dag är inomstatliga påverkar också ofta faktorer utifrån hur konflikten utvecklas. Den internationella vapenhandeln är en viktig drivkraft bakom militära rustningar och bidrar därmed till krig och väpnade konflikter. Därför bör Sverige verka för en radikal svensk och global nedrustning och för att resurser som i dag förlösas på militär rustning omfördelas till insatser som kan förebygga krig och konflikter.

Dessvärre finns nu i stället förslag i Sverige som går i motsatt riktning och som ytterligare öppnar upp för att sälja vapen till krigförande länder. Förslag som syftar till att göra det enklare att exportera till ett antal strategiskt viktiga länder som Sverige har ett omfattande krigsmaterielsamarbete med.

En konsekvens av detta är att Sverige lättare kan exportera krigsmateriel till krigförande länder, t.ex. USA och Storbritannien. Ett annat exempel är att Sverige, trots långvarigt krig mellan Indien och Pakistan, fortsätter att leverera krigsmateriel till båda parter för att inte undergräva nuvarande och framtida affärskontakter.

Av skrivelsen framgår att regeringen anser att riktlinjerna för svensk krigsmaterielexport är fullgoda. Vi i Miljöpartiet anser tvärtom att riktlinjerna måste stramas upp och att exporten måste bli mycket mer restriktiv för att inte motverka en politik för global utveckling.

Konfliktförebyggande åtgärder

Våldsamma konflikter och svaga regeringar som inte förmår upprätthålla rättssäkerheten i landet är grundläggande hinder för att ett utvecklingsarbete ska kunna bedrivas. Regeringen anger i sin skrivelse en rad åtgärder som Sverige kan och ska bidra med för att hjälpa till att lösa konflikter. Vår syn är att detta är bra, men att fokus ligger alltför mycket på det som kan och bör göras när en konflikt väl har eskalerat till våldsamheter och alltför lite på åtgärder som kan och bör sättas in långt tidigare. Balansen mellan förebyggande åtgärder, åtgärder för att stoppa en våldsam konflikt och åtgärder för att säkerställa freden efter att den våldsamma konflikten bilagts, är fel. Mer måste satsas på förebyggande åtgärder. Argumenten kring detta har Miljöpartiet utvecklat mer i sin motion med anledning av regeringens skrivelse om ny afrikapolitik, som vi hänvisar till.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 7 april 2008

Bodil Ceballos (mp)

Peter Rådberg (mp)

Ulf Holm (mp)

Max Andersson (mp)